

Serge Latouche adverteix que el model econòmic actual condueix directament al desastre

Albert Punsola (/autor/albert-punsola-44)

03/09/2007

El prestigiós economista francès Serge Latouche ha pronunciat una conferència a la Universitat de Barcelona en el marc de les jornades Decreixement, idees per desfer el creixement i desfer el món que se celebren a diversos indrets de la ciutat entre el 7 i l'11 de març, organitzades per l'Entesa pel Decreixement (<http://www.decreixement.net>). La conferència de Latouche s'ha centrat en explicar el sentit de la seva teoria del decreixement, que ha exposat en nombrosos llibres i escrits, especialment en l'article Pour une société de la décroissance, publicat a *Le Monde Diplomatique* l'any 2003. Latouche ha estat reconegut pels seus treballs en antropologia econòmica i ha adreçat la seva crítica a l'ortodòxia en els plantejaments de la teoria econòmica actual. **Les preguntes clau** En una sala completament plena, Latouche ha iniciat la seva intervenció citant a Woody Allen, en referència a les tres preguntes clau per a la humanitat formulades pel cineasta: d'on venim? cap a on anem i què hi ha avui per sopar? Una metàfora amb humor, que ha volgut fer seva per introduir una visió extremament crítica del món actual. Respecte a la primera pregunta ha dit que venim d'una societat en la qual el creixement ha deixat de ser una manera de satisfer necessitats reals per esdevenir una finalitat en si mateix mentre genera necessitats fictícies 'El creixement ha fogacitat l'economia i hem passat de ser una societat amb creixement a una societat de creixement'. D'aquesta premissa se'n deriva, segons Latouche 'una dictadura del mercat en què els governs ja no decideixen'. La segona qüestió ha servit al conferenciant per afirmar amb rotunditat -i ho ha fet diverses vegades- que 'anem cap a la catàstrofe'. Ha citat, per il·lustrar-ho, tot un seguit de documents i estudis des del Club de Roma dels anys 70 fins a l'informe del panell de científics sobre el canvi climàtic, passant per l'informe Stern. La resposta a l'última pregunta li ha permès esmentar les dificultats que té gran part de la humanitat per alimentar-se una, mentre que una petita part pateix els problemes derivats d'un excés d'alimentació com l'obesitat i altres malalties: 'mengem massa carn, massa greixos, massa de tot' -ha subratllat- com un reflex clar de la pèrdua de la mesura que comporta la societat del creixement il·limitat. Sobre aquesta darrera idea, Latouche ha afirmat, de nou amb humor, que 'cal ser boig o potser economista per creure que el creixement pot ser indefinit amb un planeta amb recursos limitats'. Per completar aquesta explicació ha fet una analogia entre certes espècies d'algues que colonitzen els llacs i la incidència de l'economia industrial sobre el planeta en els darrers 200 anys. El tret comú entre aquests dos processos és que a l'inici són lents però, quan més temps passa, més velocitat adquireixen. **Un model amb tres potes** Segons Latouche els fonaments de la societat del creixement són la publicitat, l'obsolescència programada i el crèdit. Sobre la primera ha dit que suposa 'una pol·lució visual, sonora i espiritual i per damunt de tot un consum de recursos completament innecessari per a la finalitat que persegueix'. I ha remarcat que 'cada francès rep 50 Kg de publicitat en paper a l'any'. Pel que fa al segon concepte - obsolescència programada- Latouche ha volgut denunciar que si les persones no cedeixen a la persuasió publicitària i refusen de canviar els objectes que tenen 'hauran de convertir-se en consumidors forçats ja que els objectes avui es fabriquen de tal manera que duren poc; quan s'espatllen surt més car reparar-los que comprar-ne de nous'. Finalment s'ha referit al crèdit com una opció que permet endeutar-se cada vegada més i ha posat en relleu que molts economistes saben que aquesta situació és insostenible però no en diuen res. **El decreixement com a eslògan** Davant un cert desconcert de part del públic, Serge Latouche ha dit que el decreixement no és cap concepte. 'Es tracta -ha revelat- d'un eslògan mediàtic creat per escandalitzar, per crear impacte'. En aquest sentit ha volgut deixar clar que fer

decreïxer l'economia perquè sí, sense objectiu o alternativa, seria tan absurd com fer-la créixer sense finalitat. El decreixement, per a Latouche, és una possibilitat d'atrevir-se a pensar un món diferent i sobretot de 'sortir de l'economia' una expressió utilitzada per ell des de fa temps. Aquesta actitud, per a la qual cal un esforç intel·lectual, és en qualsevol cas 'urgent' ja que la forma de vida actual i el model econòmic que en resulta no són, segons Latouche, 'ni sostenibles, ni desitjables'. Cal doncs -ha indicat- un canvi de paradigma per a una nova economia, amb un enfocament completament diferent a l'actual i amb noves eines de mesura, ja que les tradicionals variables macroeconòmiques no reflecteixen bé la realitat en tota la seva complexitat. En aquest sentit, ha mostrat la disparitat existent entre un indicador dissenyat per valorar el grau de satisfacció de les persones i el creixement del PIB entre 1950 i l'any 2000 als Estats Units; mentre aquest darrer ha anat sempre amunt en mig segle, el primer, anomenat GPI (Genuine Progress Indicator) es manté igual, i fins i tot baixa darrerament. Un fet sens dubte contradictori amb la idea ben establerta que el consum incrementa sense parar la satisfacció individual.

Moment per a l'utopia Serge Latouche ha dit que el decreixement és una utopia però que és 'absolutament necessari' per provocar un canvi que, de no produir-se 'ens porta directament al desastre'. D'alguna manera ha deixat entreveure que aquesta utopia podria fer-se realitat quan es posés en marxa una mena de cercle virtuós. La clau d'aquest cercle seria el canvi de valors sobre el significat de riquesa, pobresa i benestar que comportaria l'emergència de nous conceptes i una reestructuració de l'economia actual, si bé exigiria 'sortir del capitalisme encara que mantenint el mercat'. Això duria a relocalitzar la producció i en conseqüència es frenaria la globalització -que Latouche ha vinculat a l'increment exponencial de l'empremta ecològica- El consum de recursos, al seu torn, es moderaria i això, amb la reutilització i el reciclatge, com a culminació, conduiria de nou a l'inici -en aquest cas a retroalimentar els nous valors. Per demostrar la viabilitat d'aquesta utopia, Latouche ha finalitzat la conferència fent un exercici de traducció del contingut del cercle virtuós del decreixement a un hipotètic programa polític per a França, que defensaria -ha subratllat irònicament- en el cas que es presentés a les properes eleccions presidencials. En aquest programa es trobarien mesures com: internalitzar les externalitats; fer pagar el veritable preu del transport; fomentar l'agricultura biològica i local; aprofitar l'augment de la productivitat per reduir el temps de treball; promoure l'estalvi energètic; establir una moratòria en la recerca científico-tècnica i penalitzar la publicitat. Latouche ha dit que creia en tots els aspectes del programa però que 'de resultar elegit com a president amb unes mesures com aquestes seria assassinat al cap d'una setmana'. L'economista francès sap que la societat pot ser refractària a moltes mesures i pensa que el decreixement com a forma de pensar encara ho té molt difícil per passar al món de les idees polítiques però està plenament convençut que val la pena intentar-ho.

Adjunt

Mida

Latouche, en la conferència. Foto: ALBERT PUNSOLA.

93.27

(<https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/img/latouchebcn2.jpg>)

KB

Share 0

Tuit

(<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/noticia/serge-latouche-adverteix-que-el-model-economic-actual-condueix-directament-al-desastre-0>)

(<https://www.sostenible.cat/print/noticia/serge-latouche-adverteix-que-el-model-economic-actual-condueix-directament-al-desastre-0>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

[Subscriu](#)[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)[\(rss.xml\)](#)